

Mafja ar pefektifchanu
par paſti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" puſgadu 85 "

Mafja bes pefektifcha-
nas Rihga:
par gadu 1 rub. — kap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Rahj. w. teik isdohits ſeſ-
denahm no p. 12 fahkoht.

Mafja
par fludinachanu:
par weenās fleijas fmalku
rakſtu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, to tāhda rinda
eenem, mafja 10 kap.

Nedakzija un ekspedizijs
Rihga,
Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu-drukatawā pee
Pehtera baſnizas.

Mahjas weefs.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaſchneks un apgahdatajs.

Mahjas weefs isnahk ween reiſ pa nedelu.

No 16.

Sestdeena, 19. April

1875.

Rahditajs.

Saunalahs ſinas.

Cekfchēmes ſinas. No Rihgas: pahr kugofchanu, trihs teatera iſrah-
dichanas. No Widemes: pahr lohpū-aiffachweschanas beedribahm.

Ahrfem es ſinas. No Breflawas: biskapa Ferſteria pahrgrohſſchanahs
fawā iſtureſchanā. No Bremenēs: juhras breefmas. No Hamburgas feiſa-
ram fchinkiba. No Auffrijs: kardinala Rauſchera raffts. No Franzijas:
Gambetas runa. No Benedigas: jobzigs notifikums. No Spanijas: Kar-
liju leetas. No Greczijas: partijas zemčhanahs. No Indijas: nogiſteſchana.
No Japaneſ: brihwprachtiga pahrgrohſſchanah.

Rahds wahrds pahr Kursemes ſkholotaju konferenzehm. Mafja is Sunta-
ſchein. Weltschlas fahls-raktuwe. Clodt v. Türgensburg. Krabſchanas
lahdes.

Peelikumā: Behgli. Graudi un ſeedi.

Saunakahs ſinas.

No Rihgas. Widemes landtags, kā dīſirdam, tīkſchoht 8
deenas wehlaki atklahs, tas ir, ne wiſ 12tā Mai, bet 19tā
Mai ī. g.

— Tā 18tā Aprili jaunais ſemkohpibas laika-rakfts „Darbs“
fahla fawu gaitu, fawu pirmo numuru laudis laiſdams. Lai
jaunai awiſei isdohtohs, fawu augstu uſdewumu kreetni iſpil-
diht, muhſu ſemkohpjeem par labu ſtrahdajoht.

— Pahr Zahnu baſnizas isdohſchanahm un eenemſchanahm
1874tā gadā runajoht mums ſchahdi ſkaitti japeemin: eenem-
ſchanas bijuſchas 4739 rubl. $70\frac{1}{2}$ kap., un isdohſchanas
3823 rubl. 80 kap.

No Zelgawas mums teik ſinohts, kā uſ tirkus platzha
Zelgawa uſtaſita leela ſala buhda, kura ſrahdoht no waſta
mahſfligi taſiſtus zilweku tehnus zilweku leelumā un prohti is
muhſu Peſtitaja dīſihwes gahjumu. Pirmā rahdijumā pree-
ſchā nahkoht muhſu Peſtitajs ar ſawem 12 mahzekeem; oh-
trā rahdijumā rahdoht, kā Jeſus ee-eijoht Geſemanaſ dahrſā
un zelōs nomeetees Deewu peeluhdoht; trefchais rahdijums rah-
doht, kā Jeſus pee krusta ſtaba, kur par Jeſus beidſoht pa-
rahdotees engeli.

No Warschawas teik Kreewu awiſei („Goloſs“) ſinohts
pahr lahdū nelaimigu notikumu, prohti Aprila mehneſim fah-
toees ſagruwa tāi no ſchihdeem apdīſhwotā pilsfehtas dala
trihs nami, kās wehl atradahs buhweſchanā, pee tam ſeelaku
nelaimi nenodaridamī. Weens 4 tāhſchu nams ſagruhdams
eewainoja 5 ſtrahdneekus un 5 ſtrahdneekus pawiſam apbehra.
Tāhſak iſmellejoht atrada, kā tāhſ atlikuſchahs nama datas
taſſijahs ari ſagruht. 4 no eewainoteem ſtrahdneekem ir iſ-
ahreſtejami.

No Berlines. Firsjs Biſmarks, kā to iſgahjuſchā numurā

ſinojam, bija ſaſlims. Tagad nu teik ſinohts, kā Biſmarks
fahkoht weſelotees un tik tāhlu jaw eſoht atweſelojees, kā
waroht no gultas paſeltees un pa iſtabu paſtaigaht. Kad fil-
taks laiks atmetiſchotees, tad ari wareſchoht laukā iſeet. Biſ-
marks ir nodohmajis, tik lihds kā wina weſeliba to atlaufſchoht,
tad braukt uſ ſawahm muſchahm Lauenburgā un tur tik ilgi
palikt, lihds muhſu Keiſars Berlinē abraukſchoht.

No Westſalenes. Is lahdas tureenas pilsfehtas teik rak-
ſtihts par garidsneku iſtureſchanahs tā: Tauta ſmohk ſem
preesteru zeetas ſpaidifchanas; bet wiſu wairak teik no pree-
ſtereem uſkohyta eenihdeſchana pret brihwprachtigeem laika-rak-
ſteem, jo tee winu (preesteru) darbus pee gaſmas zet. Tā
par prohwi pret tureenas brihwprachtigas awiſes redaktoru lau-
dis teik tā uſrihditi, kā winam mahjas ſaimmeeki negriboht ne mah-
jokli iſihreht, daschi wehl, kād winu ſateek, kruſtu metohit it
kā preekſch lahda neſchkihſta gara, dohmadami, kā wini
eſoht beſdewigis, jo kā tad wini ſtati ſtati tāhdu beſ-
dewigu awiſi. Preesteri eijoht pa mahjahm, laudis pret mi-
neto awiſi un winas redaktoru uſmuſinadami; wini aſleedjoht
to awiſi laſhi, pat pee biſteſchanas praſoht, waj to laſhoht.
Kas ſchini awiſe eelek fludinajumu, no ta neveens nedrihſ-
toht uko pirk t. t. pr.

No Rohmas. Kā no tureenas teik ſinohts, tas wezais ge-
neralis Garibaldi uſnehmeeſ buhweht jaunu obſtu pee Tiu-
minſchino un darbu tuhdat ſahfchoht. No Waldiſchanas
winſch bes kahdeem ſauekleem to atlaufſchanu dabuſa; wini
ari no waldiſchanas nepagehr ne naudas palihdibū nedī ari
apgalwoſchanu, bet pats wiſu uſ ſewi uſnem un par naudu
gahdahs. Kā Garibaldi waijadſigo naudu ſadabuhs, par to
naw jaſchaubahs, jo winam ir ſeela uſtiziba pee naudas-wih-
reem eekſch- un ahi ſemē. Turklaht ari japeemin, kā Garibaldi
ir ar ſirdi un dwehſeli juhrieneeks un tapehž ar leelu
preeku pee obſta buhweſchanas kerfees.

No Spanijas. Kā leekahs, tad generała Cabreras riſlo-
ſchanahs naw paſlikuſe bes augleemi, jo beidsamā laukā nereti
notizis, kā lahdū Karlſtu pulks lahwees no waldbas ſalda-
teem pahrſteigtees, tā kā jadohma, kā ſchahda pahrſteigſchana
noteek ar Karlſtu wadonu ſiu, kā ſabreto ſtabw kaut
lahda ſagruſchanā. Waldbas kāra-pulks wadonis ſavulji-
noht wiſus ſawus pulkus, lai waretu Karlſteem uſbrukt un
tohs iſklihdinaht. Kad wini ſodohmajis pehz tam ar wiſu
ſpehku dohtees uſ Navaru un Baſkijas pavalſteem, kur tad
drīhs meeru paňahſchoht.

Geschäfes finas.

No Nihgas. Treschdeenu pehz pusdeenas lihds pilsfehtai Daugawa no ledus bija tihra, ta la Stettines damskugis „Melida“ tas pirmais Nihgā eebrauza. Behrnā gadā, kur ledus aktraki bija išgahjis, lihds schai deenai (17tā Aprilis) bija us Nihgu atbraukjchi 644 fugu.

— Schinni gadā pa leeldeenas svehtkeem bija trihs Latweeshu teatera israhdischanas; weena Latweeshu beedribā, weena Wahzu amatneeku beedribā un weena turnhale. Tik daudis to teatera israhdischanu mums wehl nekad naw Nihgā pa weeneem svehtkeem bijusčas. Schahds daudsums gan rahda, ka teatera israhditaju skaitls wairojahs, bet waj schahda israhditaju noſchirkchanahs wairak pulks teatera israhdischanu weizina, to netizam.

No Widsemes. Ari Widsemē arweenu wairak rohnahs ta waijadisiba pehz lohpu-aifstahweſchanas beedribahm. Ta par prohwi Dserbenē jaw ilgaku laiku pastahw schahda beedribā; Vikerneeki grib eetaiſht nodalas-beedribu, kas preebedroſees pee Nihgas lohpu-aifstahweſchanas beedribas; tahda paſcha nodohma ir Nihschneekem. Kā schahdas beedribas eetaiſamas, to war no jaw pastahwoſchahm beedribahm dabuht finaht, un tee, kas to nu nodohmajuschi dariht, waretu finas iſluhgtees no Nihgas lohpu-aifstahweſchanas beedribas preeſchneeka foligienrahta Echers funga, kas wineem teefham waijadisgas finas un preeſchrafstus neleegs. „Mahjas weesīs“ no fawas puſes ari pee tam palihdsehs, pa laikam finas no schahdahm beedribahm paſneegdams. Kursemē turpreti ar lohpu-aifstahweſchanas beedribahm daudis wairak weizahs, tur jaw 21 beedriba, prohti Jelgawā, Leepajā, Baufkā, Dohbelē, Jaunjelgawā, Salda, Grīhwā, Rāndawā, Kuldīgā, Grobinā, Aispute, Illukstē, Durbē, Wentspilī, Tukumā, Klaipēdā, Sasmakā, Talsōs un Zabelē. Pee ſchihm beedribahm nem dalibū 71 mahzitaji un 161 laiſchu ſloholtaji. Kursemē gubernators v. Lilienseldt k. lizis 4000 ekſemplaru drukāt Kreewijas lohpu-aifstahweſchanas likuņus Kreewu, Wahzu un Latweeshu walodā un tohs pee baſnizahm un froheem par eewehroſchanu pefist. Widsemeeeki waretu ſchini leetā Kursemeeeks ſew par preeſchihmi nemt un laiks ari buhtu, ka Widsemē tiktū wairak par lohpu-aifstahweſchanas beedribahm gahdahts.

Ahrsemes finas.

No Breslawas. Breslawas biskaps Herfers, kas ir ſtiprs preekrītejs pahwesta nemaldibas bauſlim, un ir tagad apfuhdschts us atzelschanu no fawā amata, ir preeſch ne-ilga laika ſwehtijis fawā 25ta gada amata ſwehtkus. Pahr ſcheem ſwehtkeem ſinodama „Schleswigas awise“ ihſumā peemin Herſterā fenako iſtureſchanahs baſnizas- un politikas-leetās, un to daridama wina parahda, ka Herfers fawā iſtureſchanā beiđsamā laikā pahrgrohſijees. Beidsamā baſnizas ſapulžē jeb konzile Herfers bija leels pretineeks pahwesta nemaldibas bauſlim un tagad wiſch ſcho paſchu nemaldibas bauſli aifſtahw. Dahda pate pahrgrohſijchanahs pee Herſterā parahdijuſehs wina iſtureſchanā pret walts likumu teefibahm. Wahzu tantu (walſtibū) ſapulžē 1848tā gadā wiſch fazijs, ka laizigai waldbai ir fawas ſtipras un nepahrgrohſamas teefibas, kuras wiñai neweens newar atneut, wiſu masaki baſniza to newar dariht. Laizigai waldbai ir ari ta teefiba (wara) pahr baſnizu, kad baſniza no winas grib atſchirktees ka lahda ſweſcha fa-

beedribā; jo laizigai waldbai ir aifſargazhanas wara, lai wa-retu aifkaweht, ka baſniza pahri par ſawahm rohbeschahm neiſplahtitoħs un laizigas waldbas noluſkeem un genteneem kaut ka neſkahdetu. Laizigai waldbai ir ta teefiba, peeraudſift un meſlus (nodohſchanas) uſlift. Ta toreis Herfers ar ſkaidreem wahdeem iſfazija waſts teefibū un waru pahr baſnizu, bet tagad wiſch ir tahds walts likumu pretineeks, ka ir tijis ap-ſuhdſehs un laikam taps no fawā biſkapa amata nozelts.

No Bremenes teek ſinohits pahr juhras breežmahm. Tas bijis ta: tai 15tā Merži zaur Bremenes pilsfehtu zauri gah-juschi ſi matroſchi, kas bija iſglahbuſchees no kahda Kreewu kuga, kas no Anglijas obgleſ wesdamis bija uſſtrehjis us ſeklumu un no wilneem tijis ſadauſihts. Pee ſtipra wehja un ſneega putena wehtra jaw ilgu laiku bija fuki apkahrt mehta-juſe, te us reisu pažehlahs warens wilnis, kas wiſu fuki ar uhdeni apkahrt. Kad uhdeni noſkrehja, tad laiwa bija ſadauſita un kuga kapteinis juhrā no wilna eerauts. Gan pehz kap-teina ſkatijs, bet to nekur ne-eeraudsija, jo bija naikts laiks, auka plohsijahs un juhra kauza. Ap pulſten 6 no rihta fu-gis uſſkrehja us ſeklumu, wilni gahſchahs un wehtra plohsahs, lihds masti teek nolausti. Skugis weeglaks valzis fahk peldeht un teek us kraſta malu džihts. Masti luhsdami un juhrā ee-gahſdamees bija matroſchus lihds juhrā eerahwuſchi, kahdeem preezeem matroſcheem iſdewahs pee wirweem peekertees un uſ fuki uſrahypees, bet wineem gruhti nahzahs us kuga natureetees, lai gan wehtra fahka mitetees un wilni palika masaki. Na-badſini fawas galwas lauſſja, ka waretu no kuga notapt uſ ſemi, bet to neſpehdami, jaw dohmaja juhrā gahſtees, jo ſal-tums un ſalkums winus možija, te wini eerauga taſlumā lahdu melnumu. Waj ta bija kahda laiwa jeb kugis? Bijā laiwa un prohti glahbſchanas laiwa un duhſchigee glahbeji ſteidsahs ar ne-iſakumu puhiunu pee kuga klaht. Pulſten 9 wineem iſdewahs nelaimigohs no kuga iſglahbt. Iſglahbtee matroſchi neſpehjuſchi aij preeka ſitu ka tik raudaht. Te atkal weena veerahdiſhana, lahds labums ir glahbſchanas ſtanžijas eetaiſiſhana.

No Hamburgas. Keiſeram ſchinkibas. Kahds Hamburgas pilsfehtas eedſihwotajs, Rudolf Budachs, bija Wahzijas Keiſera dſimſchanas-deenu iſwehlejees, lai zaur keiſara preeſchā laſitaju, hoſrahtu Schneideru, waretu keiſaram lahdu retu ſchinkibu noſuhtiht, prohti weenu uſwareſchanas ſchnauzamahs ta-bakas-dohſi no Trīhriksa Leela laikeem. Uſ dohſi ir wiſas 7 gadu kara uſwareſchanas eesihmetas un ſchi reta ſchinkibas tilka ar wiſu pateižibu ſanemta. Kā „Kernes awise“ ſino, tad keiſers lizis ſchim dahwinatajam ſawu kruhſchu-bildi bronkſe ka preti-ſchinkibu noſuhtiht.

No Austrijas. Jaw preeſch ilgaka laika ſinojam, ka ſchini gadā katoļu baſniza ſwehtih ſawus leelus gaſiles ſwehtkus, kas ſchini mehneſi jaw fahkuſchees un pee kam leela zelofchana notiks uſ Rohmas pilsfehtu. Scheem ſwehtkeem fahkotees kardinals Rauschers lihds ar Behmijas biskapeem iſlaidis rakſtu pee ſawahm draudſehm. Ari ſchini rakſtā, ka jaw ſaproh-tams, baſnizas eesvehja jeb wara teek par augſtakū apſihmeta par katra ſaſtas laizigas waldbas waru un pee tam iſſazih, ka ſchi, prohti baſnizas wara tikai apſarga katra zilvēka iħſto brihwibū tillab ſabeeđribas ka ari politikas ſinā. Dahda ſinā ari Behmijas biskapi ſawā rakſtā iſſkaidro ſabeeđribas un politikas brihwibū, no garidſuekeem paſargatu, ka to baſniza wehlahs. Sanemam wiſu kohpā, kas ſchini rakſtā iſſazih,

tad atrohdam, ka tas tikai ir weena usaizinajchana wifem katoolem, lai wini wifj kohpā turahs un fawas basnizas (pahwesta) zenteeneem preebeedrojabs. — Ta wezo katolu fahedriba Wihnes pilsfehā nehmufehs us Rauschera rakstu atbildeht. Schini atbilden rafsiā wini wifj pirms peerahda, ka dauds no Behnijas un Brusijas biskapeem senak bijufchi us basnizas fapulzi pretineeki pahwesta nemaldibas baufslim un pafchi issazijufchi, ka pehz pahwesta nemaldibas baufchla neweens katolu basnizas lohzelis newaroht buht ihsts pawalstneeks fawai waldbai. To peerahdijufchi atbilden rafksttaji faka, ka tagad Behnijas un Brusijas biskapi, pee pahwesta nemaldibas baufchla turedamees, tapat kā jaw tores pafchi apleezinajufchi, newaroht buht ihsti pawalstneeki fawai walstei. Beigās atbilden rafsiā teek issfazibts, ka laikam drihs ari kardinals Rauschers dabuhs peedfihwoht, us kuru puši ir ihsti taijniba, waj laizigai waldbai waj pahwesta waldbai. Tē atkal redsam, ka ultramontanu zenteeni wehl naw wifj katolu un wifj gardsneeki zenteeni.

No Wihnes. Dureenas wahzu awise sino, ka kahdi katolu gardsneeki sem Breslawas biskapa Ferstera adreses aissrakstijufchi rakstu pee Wahzijas biskapeem. Scho rakstu issafohit un ar meerigu prahdu pahrdohmajohit tas tahds ehrmohts isleekahs, un ja to preesteri nebuhtu rakstijufchi preestereem, tad drihs wareti dohmaht, ka Wahzijas biskapi fawas pretofchahahs deht teek druzjin pessobhoti, jo winu wahrdi pahleku usflawe un pahleekā usflawefchana nereti pessobhoftchana atrohnama. Ka mineta raksta rafksttaji to naw gribejufchi, tas nu gan jadohma, turklaht tahs pamata dohmas fchim rakstam ir deesgan prohtamas. Wini paprečschu usteiz un usflawe Wahzijas biskapus, ka tee tik duhſchigi un weenprahfti preet laizigu waldbiu turotees, un tad apleezina, ka wini (prohti biskapi) drihs paliftchoht tee uswaretaji un katolu basniza buftchoht brihwa, lai gan basnizas pretineeki fakoht: „kur pahwests ir, tur naw glahbſchana,” bet wini fakoht: „kur pahwests ir, tur ir glahbſchana.” Tad fawa rafsiā beigās wini issaka, ka wini tapat stipri istureschotees un stingri pretofchotees, ja wini no laizigas waldbas tapat kā Wahzijas biskapi tiktu spaiditu. Tik dauds pahr fcho rakstu.

No Franzijas. Pahr Franzijas politikas leetahm runojoht wifj pirms japeemin Gambetas runa. Gambeta kahdā fapulzē tureja runu, kas Franzschu awises nodrukata. IJ schihs runas kahdus wahrdus fchē usfihmeſimi. Wifupirms Gambeta fawā runā jo plafchi pahri preeda Franzijas senatu, kas pehz beidsama tautas fapulzes fpreeduma tiks eetaisibts un pahr kuru preefch laika jo plafchi finojam. Gambetam kā ihstam republikaneetim senats naw ihsti pa prahlam, jo senats atgahdinajohit senako waldbiu, tomehr kad nu reis senats ir, tad winfch isskaidroja, ka republikaneescheem buhtu pee senata lohzelki jeb senatoru wehlefchanahs ja-ſturaħs. Jo labaki un gohdigaki republikaneeschi pret senatu istureschotees, jo wairak wini waroh zereht us senata draudsigu prahdu un peepalihdeſchani; jo wairak wini waroh zereht, ka is winu pulka tilfchoht par senatoreem eezelti. Tad taħlaħ par senatu ru nadams Gambeta isskaidroja, ka senats pee republikas waldbas istureschanas dauds ko palihdseſchoht un ari lihdsstrahdaſchoht pee meera istureschanas ar ahrhem. Tad fawu runu beigdams peemineja, ka Franzijai tagad efoht republikas waldbia, tapetħż nepeenahkotees republikaneeschus nofaukt par kahdu partiju. — Franzijas justizes (teefas leetu) ministeris Disohrs

fataiſohit preefchlitumu pahr to, kā jo pilnigā fahrtibā buhtu eegrohsama senatoru wehlefchana un kā abas waras tautas fapulze buhtu weena pret oħtru nogrunnejama.

— Ultramontanu partija nahlofchū tautas fapulzi eewherodama stipri riħlojotees, wifupirms tahdus rakstus awies esliedama, kas laudis paſkubina pahwesta politikai par labu isturetees. Ta par proħwi kahda ultramontanu awise sino, ka pahwests efoht us kahdu Franzijas tautas weetneeki fazijis: tautas-fapulzei truhfstoht weenprahfibas tik lab politikas - kā ari basnizas-leċčas, fcho weenprahfibu wajjagoht atkal nogrunteht us katolu basnizas kā ari fwehta (pahwesta) krehħla mahzibas pamateem. Kahda zita awise („Moniteur“) ari jaw fahlu ħijs isskaidroht, kā mineta weenprahfibu buhtu panahkama, pee tam peeninedama kardinala Deschampa runu un zitas awises mahnedama, kas Deschampa runu aiskerdamas issfazijufchas, ka Franzijas wirjneekem nepeenahkotees jesuitu darbus strahdaht un ultramontaneem kalpoht, us kām Deschamps fawā runa bija usaizinajis. Schi awise („Moniteur“) turpreti atroħ fħahdu ultramontanu riħlofchanohs par lohti wajjadsgu.

No Benedigas teek sinohts pahr fħahdu johzigu notikumu. Benedigas pilsfehha, ka tas jaw finams, ir us masahm falahm u sbuhweta un eelu weetā ir kanali, kur ar laiwham brauz. Italijs kchnijsch pa to d'sitaku kanali braukdams eeruadsija, ka weens wihrs lez uhdem i m peld us kchnina laiwas puši, luħgħchanas rakstu (supliħki) mutte turedams. Kchnijsch lila fawu laiwi apturejt un luħgħchanas rakstu no peldetajfa faneit. Peldetajsa zil spēħdams uhdem vakkanijs.

No Spanijas. Jaw preefch kahdeem 40 gadeem aś-nainijsch braħlu karx ploħfijabs Spanijs; ari tores dumpi-nekkus nojauza par Karlsteem, jo wini bija kahdu Spanijas prinzi par kchninu issauku fufi, kam bija wahrdi Karlofs un kas tores pret kchnineenes Kristines waldbiu faroja. Ar laiku Karlisti tika ap-pieesti un nemeeri beidsahs. Schis pirmais Karlisti karx bija nesħehligi un breeħmigs karx, jo titlab Karlisti kā ari waldbas fara-pulki breeħmigas leetas pastrahda ja un nesħehligi aśni isleħja. Tas nu pee leelwalistim fazzehla pret fcho karu leelu ihgrum un dujmosħanohs, ta kā leelwalistis to reis no Don Karloja un no kchnineenes Kristines pagħreja, lai wini karodami taħdas breeħmas un nez-żilwezigas leetas wairs nedaroht. Ko nupat pastahstijam, tas tika 11 ta Aprili Anglijas parlamentē atgħidinahs ar to peparisħ-cham, waj ari fħini Karlisti karx Anglijas waldbai newajjadsetu par tam għadha, ka Karlsteem un Alfonsteem tiktu peekħdinahs, lai wini karosħanā eewħrotu żilwezigas likumus un tibx-ħus aśni ne-iseletu. Us tam nu Anglijas ministeru preefchneeks atbildeja, ka Anglijas waldbiha fawam weetneekem Spanijs liku se par tam ruħpetees un għadha, lai starp kchnina waldbiu un Karlsteem meers tikkli nolihgs; bet Spanijas darisħanās wairak eemaistees, Spanijai nofażiż karosħanas likumus, to Anglijas waldbiha ne-eeraugħot par fawu peenahkunu. — Ka teeffham fħini Karlisti karx dauds breeħmas un nesħehligas aśni-żiż-żebha, to muhsu zeen. Iaħiż fihha, jo ne reti no tam eżam finoju fufi; bet ari tagad wehl deesgan to breeħmu noteek, iħ-pafchi no Karlisti pušes, ko te ari fħahds notikums peerahda. Nejen Karlisti lila nofċħaut 8 salutius, ko wini bija fawġoju fufi un kas nekk nebija nodariju fufi, tħri it kā buhtu gribejufchi tikai aśni isleħ. Kahda Spaneeschu awise, pahr fcho weltu żilweku-no fħausħanu finodama, un to pahri pree-

dama, raksta: kā briesmīgi un bes schehlastibas Karlisti zilvekus nogahīsh dīshwus dītā Ableitara grāvā, kur tee kritoht galu dabu. Jaw kahdi 400 liku īchīnī grāhvā gulsoht.

— Kā Karlisti paschi īssinojuīchi, tad winu kara-spehkam wehl efoht kahdi 44,000 zilveku ar 3,400 sirgeem un 150 leelgabaleem. Kad wineem pateesi tāds kara-spehks ir, tad wini gan wehl deesgan ilgi spehtu preti tureees waldibas kara-spehkam, ihpachī kad eevehro kalnaino widuzi, kur Karlisti nometūschees un kur wineem ir gruhti flakt tilt. Tureenās eedīshwotaji Karlistus gan nebūht nemihl un labprāht redsetu, ka tee labak īchodeen neka rihtu tiktu padishti jeb nosisti, bet wineem naw brihw ne waheda īzjib, ja dīshwiba ir mihla. Jaw daschs labs ir tījis pakahrti jeb nofchauts, kas kaut kahdu pretestibū rāhdījīs. Karlisti walda tilk zaur briesmas darbeem. Nefen wini peepeschī eelausahs kahdā pilsfēhtinā, kas waldbai flauja, un aīsweda īeemas un behrnuš mangōs, draudedamī winus nofchaut, ja pilsfēhtina ne-aismakfāfchoht 25,000 piasteru; kahdai zītai kaimini pawalstei, kas ari waldbai flauja, wini ušlikūschi tik leelu kara-makfu, kas istaifa puši no wišu eedīshwotaju mantas. Sawangotohs waldibas wijsneekus Karlisti leek nofchaut.

— Kahdam awišču īnotajam atgadijās ar generali Raberu farunatees pahr tagadeju kara-buhfchanu Spanijā. Raberera wišu pirms īskaidrojīs, tāpehz wijsch ar īawu meera-nolihgħanas rākstu starp Karlisteem un tehnua waldibu neko ne-efoht panahzis. Wijsch īcho rākstu bija līzis Parīs drūfah un to gribejis tik tād īfludināt, kad isdewigs laiks preečch tam rādīschotees, bet drukatajs bija weenu nodrukatu eksemplari eedewis kahdam Weilo fungam, zaur ko minetais rāksts nelaikā tika finams un zaur to meera-falihgħana tika ījsaukt. Pahr Don Karloſu runajoh Raberera īzjīs, ka Karlisti pebz wina dohmahn nekad pee ušwareħħanas nenahf-fchoht un ar laiku buhfchoht jāpadohdahs. Waldibas kara-pulkam, kas īchim brihscham efoht pilnigi paivairohts, efoht kahdi 120,000 zilveku, kureem Don Karloſs tikkai ar kahdeem 25,000 saldateem waroht preti stahħees. Beigās wehl Raberera peemineja, ka wijs pohjs, kas beidsamōs 60 gaddi Spanija notizis, efoht zehlees no Madrides, Spanijas galwas pilsfēħtas, tas ir ar ziteem wahrdeem, zaur Spanijas waldibu paſču.

No Grezzijas. Jaw kahdu laiku dabujam no Grezzijas finas lajħi par nemeeru un pretofchanohs pret waldibu. Grezzija tāh seetas ir zitadas neka zitās walstis, kur partijas un īchel-ħanohs raduħschabs. Zitās walstis katrai partijai ir īawi ihpachī politikas zenteeni, weeni ir briħwpraktigi, oħtri ir wezu laiku ajsstahwetaji, tressħee ir ultramontani u. t. pr.; turpreti Grezzija tāhdu partiju naw, jo ta partija, kas waldbai pretojās, tikkai fawa labura dehi pretojās, gribedama patee waldibas tapt un is fawa widus ministeriū eezelt. Schi partija, lai waretu fawu noluħku panahkt, ispausch wiſadas nemeera finas, par proħwi, ka tauta kurn par waldibu, ka dum-pis dris gaidams u. t. pr. Taħħas finas naw pateřigas, jo tauta ir-meeriga un tāpehz nekahdi leeli nemeeri īchim brihscham Grezzija naw gaidam.

No Indijas. Kā zeen, lafitajeem finams, tad Anglijai ir paivalstes Indijā. Īċ-ċhe Indijā notika nogistechana, kas nupat nahza pee īsmekleħħanas. Kahds Indeeħschu leelkunġs jeb firsts. Mulhar Rao wahrda, kas pret īweem apakħsnejkeem bija netajns fungi un warmaħla, tika apjuħdsehts, ka wijsch

Anglijas waldibu wiħru, palkawneku Bairi (Phayre) Barodā nogistejis. Ir īsmekleħħamu deesgan dauds laika aissahha un beidsoħt Mulhar Rao tika no Indeeħschu teesħeħħeem par ne-wainigu atsħihs, lai gan pee īsmekleħħanas flahħbuħħdamiee Angli taħħam fpreedumam pretojabs, peerahdidami, ka minnetais Mulhar Rao pee nogistechana efoht wainiġs. Ta nu wijsch bija īwabads, bet tagad, kā no tureenēs teek īnoħts, wijsch ir īawas walidħħanās nozelts zaur Indeeħschu wiżże-kieninu, tāpehz ka Mulhar Rao ne-efoht taifni -waldijs. Bar mineto nogistechanu winam neħħada apwainoħħana naw preeħkirta.

No Japaneš. Japaneš walstis weetneekam Wihnej atnah-kusħas no Japaneš pa telegrāfu finas, ka Japaneš Keisars efoht nodohmajis īaww walstis īetaiħiħt walstis-weetneezib, ka par proħwi dasħħas Eiropas walstis, kur tautas-weetneeki un walstis-weetneeki teek zelti, kas īaww īapulżes spreeħ pahr waijed-digħiħ pahrgroħiħħanahm un īetaiħiħanahm walstis. Japaneš Keisars nodohmajis walstis-weetneezibu nofchikrit diwās īapulżes jeb ta nofakħtōs kambaroħs, proħti senatā un weetneeku-żapulż (weetneeku-kambari). Ta libħi īchim pastahwoħha walstis-padoħme ir nozelta un laikam īchis walstis-padoħmes loħzekli tiks eezelti senatā. Walstis weetneeku weħleħ-ħanha dris notiħschoht un katraim aprinkim buhfchoht faws weetneek īawħele. Us kahdu wiħsi īchix weħleħ-ħanha notiħs, tas wehl īchim brihscham naw finams. Schi finu pañneeg-dami, īweem zeen. La fitajeem atgħidinajam Japaneš aktru attiħiħ-ħanohs un użżejjitu ġens-ħanohs pebz muħfu laika gara, turpreti kieni īchnej, wiħi kaimini ne dohmaħt nedohma, us preeħ-sħu doħħees, bet stāhv kur bijuħchi.

Kahds wahrds par Kursemes skohlotaju konferenzem.

Ne ween Widsemē, bet ari jaw Kursemē jaħraf jaunakos laikos skohlotaju īapulżes kā miħlakħos un labakħos libħsekkus u skohlotaju paſču taħħakas attiħiħ-ħanahs eevehroht un weżināt. Skohlotaju īapulżem jeb Kursemes konferenzem waijaga skohlotaju kahrtu garigi zilakt, it ihpachī skohloti-jus preeħ-ħi fawa īħstena amata derigus un isweizigus dariħt.

Bet man rāħħas, ka wijsu to u Kursemes skohlotaju konferenzem pilnigi newareħs panahkt, jo winas wehl pilnigi ne-staiga īawni peenahzigo, īweħtigo zelu.

Kad wiċċa pahrigas Latveeħschu skohlotaju īapulżes wehl nebbija zehlu ħschabs, tad ari dasħħos widōs pa Kursemi skohlotaju īapulżes tika noturetas, īchix un tai konferenzei bij jaw it beesas protokoles-grahmatas, kuraġġi dauds un dasħħidi fpreedumi bij ċeċiħmeti eelx-xha — un konferenċiħu wadoneem un loħzekeem īchix, ka tee u kreetneem pamateem un noluħkeem turahs.

Sahħħas wiċċa pahrigas Latveeħschu skohlotaju īapulżes. Widsemes un Kursemes skohlotaji īanha kohpā, par sawahl wa-jadibahm appreest. Un kas notiħas? To wajadibu un truh-kumu nu bij wairak, neka tee to ġenaki paſči faww starpa bij jutu īchix. Ihpachī Kursemes skohlotaji to nu īħappi dees-gan dabu ja manħi. Nu fahla ari Kursemē skohlotaju konferenzes wairak eevehroht. Kas nu Kursemes skohlotajus u to bij ušmidinajis? La fitaji doħħahs, ka wiċċa pahrigas īapulżes to buhx darijusħas — es tāpat doħħaj; bet laba Kursemes skohlotaju dala jaw pretojās wiċċa pahrigai īapulżei, ka ta „nelahgu garu“ parahbiżże!

Bet lai nu buhtu ka buhdams, tomehr „nelahgais garē“ israhdijs Kursemes skohlotaju leelakohs truhkumus un stiprakohs waijadsibas. Skohlotaji nu fahka no laika us laiku wairak sapulzetees un par fawu attihstibu sem faweeem iswehletem zeenijameem wadoneem ruhpetees.

Ka ruhpejahs? Saldes, Kuldigas un Alisvutes konferenzenes atfazijahs no wispahrigas sapulzes; zitur preeeda us konferenzehm, par wezeem Egipteescheem, par Wihnes leelo isskahdi, u. t. pr. Tee augli no tam bij tee, ka skohlotaji daschās weetās fawas konferenzenes fahka atkal atstaht. Kursemes skohlotaju konferenzenes fahka druzin nihlt. Tid wehl te paleek tas jautajeens: kas pee tam bija wainigs?

Tid nu ir ihsti pee sīds leekams tas raksteens: „Ka eet ar Kursemes skohlotaju konferenzehm us preekschu?“ Schini raksteenā rakstitees te wijs papreksch suhdsahs par Kursemes nihdamahm konferenzehm un tohs wahrdus: „Mums tahdai konferentschu gurdenibai jastahjahs us pehdahm“ issazijis, winsch raksta tahtak: „Viltenes Kirspelē fahkohs preeksch kahdeem tschetri gadeem aprinka skohlotaju sapulze un tika lihds 1874. gadam diwī reises pa gadu notureta. Lihds minetam laikam schi, sapulze bij ruhpigi strahdajuse; bet nu pehdejā seemā 1874. gadā fahk jaw rahnitees, ka schi aprinka konferenze eet us leju. No teem se peederofcheem 24 skohlotajeem, tikai ween 8 is Dundagas wehl tagad ik pahrmehnefchus ja-eet kohpā un fawstarpigī par skohlas leetahm aprunajahs.“ Ari „Latveeschu Alvises,“ senatu darbu pasinojumu weetā, pehna gada beigās finaja par kahdu B. apgabalā nihdamu skohlotaju konferenzi pastahstiht.“

Par Dohbeles skohlotaju konferenzi riudni 1873. N—2— rakstija „B. v.“ № 7. p. g., ka schi tad ta pirma pehz pasaules radishanas esohf bijuse; man tagad rahnahs, ka wina tai paschā laika warbuht ori ta beidsama buhs palikuise, jo no tahs nu wairs ne wehstis neteek dīrdeta.“

Tad rakstitees tai raksteenā wehl runa par to, zik nekahrtigi daschās weetās pa Kursemi skohlotaju konferenzenes teekoh noturetas. Valas laika sapulzejotees kahda weetā daschi skohlotaji kohpā un nogaidoht, lai kahds augstaki mahzits teem kaut ko par skohlas leetahm valafoht preekschā. Daudsi dohmajoht jaw deesgan buht darijūschī, kad tee waj nu Wahziskā waj Latviskā walodā kaut ko labi sīrdigi esohf paklaujūschies, — pee apzerefchanas un apsrefchanas jaw wehl leels pulks til labpraktigi nepeedalotees wis. Sapulze atkal beihsotees un skohlotaji eetoht us mahjam, taiks dohmās, ka tee preeksch fawas attihstichanas jaw schodeen atkal dauds ko esohf pastrahdajuschi.

Tid preki rakstitees atkal ussibme schohs eeweherojamus wahrdus: „Kad skohlotaji fahks dohmaht, jaw ar to peetikt, ka tee us fawahni konferenzehm tik ween preekschlaſchanas un preekschrunas noklausahs, bet paschi eefchīgi wairs nestrahdahs, paschi wairs neko nezilahs, ne-apjpreedihs, nepeemahzifees un nepehlihs, — tad tee newarehs nekahdas patiſchanas (intereses) fawas konferenzenes mantoht, tad tahs preekschlaſchanas us winu sapulzehm jo prohjam wairs nederehs us attihstibu. Preekschlaſchanu ahrija noklausichanas ir tikai laiskums ar darbigu iſklatu. Dauds ir preekschā laſihts, bet now ar peenahzigo dīhwro dalibu eespaidigi vahrunahs un vahrspreests un ir tadehl atkal peemirsts. Un kad beidsotis tāhdas weenadigas jaunu leetu ūanemichanas un pahvpil-

dischanas ihgnums fahk eegaditees un konferenze us leiju dohtees, — tad tik wehl teek atsichts, ka now pareisi darihts un ka konferenzi waijag no jaunu un pavisam zitadi atkal fahkt.“

Sānu raksteenu rakstitees beids ar scheem paziladameem wahrdiem: „Kaut wijs nihdamas Kursemes skohlotaju konferenzenes pee laika to eeweherotu, kas winu kohpibai strahda preti un fahku atkal ar zitadu zensību darbā dohtees, lai neusnahktu ta naiks, kura wairā newaretu satiktees un strahdaht.“

Mihlee skohlotaji un amata-beedri, dohmaju, ka mums deretu gan eewehecht tohs augščā minetus wahrdus par muhju konferenzehm. Mehs jaw gan ari paschi it labi ūnam, ka skohlotaja dīhwes-zeli ir daudsreis dadishu pilni. Neskaitamas pretibas spēschahs wina eefchīgi laimē; truhkums, ruhpes un rāises kremit wina ahrigo lablahschanoħs. Kad tam wina darba-aplokhā wijs mihlestiba teek atrauta, kura tam preeksch wina amata-jautribas ustureschanas ir waijadīga un kura winam zaur wina amata-darbeem ari teesham peenahfahs: kad turpreti nihdejchana un nizinajchana pret wianu tik pat stipri peenemahs, zik winsch ustizibā un mihlestibā pret laudim luhkoja pazeltees; kad tahdi pahrlēezigi gruhtumi winu draude wijsi ūaspēest, tad winam lohti waijaga kahdu ustizamu drangu un beedri, kas wina ūahpes, ka ari preekus un ūeribas lihdsi ūajuh un wina ūastas palihds nest. Leelā, mihlestibas tukščā pāfauļe, tu, mihtais skohlotajs, atradīji mas iħstenu draugu, tapehz steidsees pee fawas ustizama amata-beedra lihdsjusdamas sīds. Mihlestiba ir pilnibas ūaite. Ka stahw ar brahligo mihlestibu ūarp muhju skohlotajeem? Aħbildi us fħo jautajeenu wareħs kritis fawā aprinki wijsulabaki doht. Ka ari schi atbilde īdohtohs, dauds īo wehletees wehl weenumeħr atleekahs. Wispahriga ūaite wehl nekohpina un nepulzina wijs, kuri gan ir ażinati preeksch jaunibas-audñiñaschanas ūsselfchanas ar apsīgħu ūfri un prahha strahdaht, pee kuru darba ari muhju Latveeschu tautas lablahschanas pawezinachana ūenahs.

Kas brahligas draudsibas un kohpibas ūweħħibai zaur auksu atturefchanohs atvelkahs, tas ūsaude to darbigu lihdsi, kas eefchīgi ūpħażi, pamudinachanu un meeru preeksch wina amata- un mahjas-dīhwes ūgħaż-zaħha un ic tai bresmibai padħoħts, valiks fawas ūfakħħanu un iſnihschanas upuris. Kas now mahzijees ūfwi pājchu aissleqt, un tā ari fawu braħlu wainas un wahjibas ar mihlestibu un pazeetibu panejħ, tas ari ūarp ūaite amata-beedreem nekahdus pastahwigus draugus ne-eemantohs. Mihlestiba ir pilnibas ūaite. Wina pahrpēj ari tohs dasħadigus ūfawlk, kuri amata-brahlu kohpibu skohlotaju-kahrtā apgruhtina.

Kawekki wijsadā wijs war atgaditees; tomehr neweens pats now tik weentuligi nostahdinahs, ka winsch ne weenu ūfahs ne-atrastu, kuras, tapehz ka winsch preeksch ūawa amata ir ruhpigs un no wijs īstħihs, ari tahs iħpaſħibas nebuhtu, kuras us tahdu draudsigu kohpibu deretu, kuras ūawa behdiga amata-beedra ūfri luhkolu eepreezinaht. Us attihstibu, ka us prahha ūfawlk ūfawlk der it iħpaſħi wijsapreksch masakas kohpibas, fawstarpigas ūfakħħanu, prohti ar weenu un obħru kreetni amata-beedri. Kad masakas kohpibas pareisi un wijsi mihlestibā un ustizibā tiks pa preeksch kohptas, tad pehjal art ūlakas ūfahzahs buhs peemihligas un augligas. Leelā ūlakas ūfahzahs ir fawstarpigas ūfakħħanu un gara jautriba lohti waijadīga, kuras atkal masakas kohpibas, fawstarpigas ūfakħħanu, war kreetnaki tapt audfinatas un stiprinatas. Mihlestiba ir vil-

nibas faite. Schi flohlotajam ir lohti waijadiga katra koh-pibā ar faweeem amata-beedreem taïs daschadās dsibwes-buh-fchanās. Jaunam flohlotajam waijag tahdas kohpibas, tapēbz ka winsch, fawā amata wehl jauninsch un ne-eedfihwo-jees buhdams, bes padohma-deweja newar buht, newar istikt. Kohpibā ar faweeem amata-beedreem wajag ari tam fawā amata jaw pilnigakam flohlotajam turetees, tapēbz ka winsch wiſas fawā apnemfchanās un darboschanās, kuras ſpehku un pa-zeetibu pagehr, uſtiziga palihga kohpibā leelakas ſwehtibas war panahkt. Kohpibā ar amata-beedreem ir beidsoht ari tam aif fawa amata ruhpibahm jaw nosirmojuſcham flohlotajam wai-jadiga, lai winam netruhktu ſchihs pafaules ee preezinataja, tad tas drihju ſchirſchanohs no faweeem, bes palihdsibas pa-lat palidameem, fajustu. Tā tad nu eſat ſirſnigi ſweizi-nati, mihlee amata-beedri, tuvi un tahti! Brahlīgas mihle-stibas garā ir ſchis raksteens „Mahjas weefim“ tiziſ paſneegts, ar to wehleſchanohs, ka tas pahr wiſahm leetahm us to de-retu, kohpibas garu ſtarp flohlotajeem wiſur pa plāfchu Lat-wiju pazilaht un padſihdinah. Us to Deews lai palihds!

Neraudas Lihgonis,
(flohlotajs.)

Raksts is Suntascheem.

Daschs labs no laika-rakstu laſitajeem warbuht wehl atmi-neſees to rakstu, kas gandrihs preefch pahri gadeem atpakaſ bija laſams no Suntascheem, kurā bija rakſtibis:

„Suntaschu walſts - preefchneeki eefkatiſtami tohs ang-lus, kas zelahs no tahti jauneklu ſa-eefchanahm frohgōs, ſweht-deenu- un ſwehtku-wakards, wiſuwairak no behrneem (10—18 gadam), un no puifchu eefchanas us meitahm (meitās eefchanas). Tadehl noſpreeda: Krohgā nekad ilgak nepalik, kā lihds pulkſten 9 wakarā. Behrneem frohgā, un puifcheem us meitahm eet, paſiſam aileedsa. Ikkatram pahrkahptam ailee-gumam noſazija fawadu strahpi.“ Schis ſpreedums tika no-rafſtibis us liſtehm, kuras wiſos Suntaschu frohgōs uſſita, lai iſkatriſ war laſiht. — Rahdu laiku kamehr tahs liſtes ſta-weijs frohgōs, tikmehr wehl gan daudis mas rahnahs no mi-nekeem aileegumieem, bet tagad, kamehr tahs liſtes ir iſgahju-ſhas no frohgeem — — eet atkal pa wezam. Bet mehls Suntaschneeki preefchneeki, to nemas newaram eeredſcht. Tadehl ſagahjam wiſi walſts preefchneeki 12. Februari teefas-namā, un ſpreedam wehl zetaku ſpreedumu. Bet netik ween par frohgu eefchanu, bet ari par „pagasta laupitajeem un bohjā wedejeem“, prohti, par ſchiganeem. Jaw no ſen lai-keem ee wehrojoht, ſchigani nūms ir palikufchi reebigi. Kad eedohmajam par teem jehreem, ko wini waſarā pa kruhmeem waſadamēes noſohg. Zil dascha laba fainmeeze, kalfone un meita now ruhktas aſaras lehjuſe par faweeem jehreem; zil fainmeeze wini now abehdinajuſchi ſirgu deht, ſagdami un mihdam; zil tupenu-gabalu wini now iſraknajuſchi, un zil plawu wini now noganijufchi; kur fainmeezi fawus lohpus nemas nelaiſch eefſchā. Tas nu wehl now tik daudis, kā kad apſklatam to, ko ſchiganeetes pa mahjahn waſadamahs ubagojoht padara pee muhſu ſeevahm un meitahm. Daudis ſee-vas winas ar fawu ſhleſchanu (kahrſchu likſchanu un roh-kas ſtatichanohs) ir padarijuſchas ne-uſtizigas faweeem wi-zeem un mahnu tizigas. Daschahm meitahm bruhtganus un nahlamu dſihwi ſhledamas, ir padarijuſchas leelu launu, kas ſkohde wiſu dſihwes laiku. — Daschahm ſeevahm un mei-

tahm, ir daudis drehbju iſwhluſchas un nosaguſchas. Wiſu lee-lakas blehnas un waras-darbus winas iſdara waſarā. Kad wairak neweena zilwezina naiv mahjā, kā ween fainmeeze; kad fainmeeks ar faini pee lauka-darbeem, tad daudſreis ir apſtah-juſchas fainmeezi, pafidamas no wiſadeem ehdeeneem un dreh-behm; bet kad nedohd, tad paſchias ar fawu rohku nehmu-ſhas. Tā tad to wiſu ee wehrojoht, ko es eſmu peeminejis, nūms ſchigani paſiſam ir palikufchi reebigi, un iſkatriſ weh-lamees tilt waſa no tahdas nelaimes, un iſſauzam: „Ahrā no muhſu widus juhs, muhſu mantas un lablahfchanas lan-pitaji!“ Tadehl mehls par frohgu eefchanu ſpreedamu, ari no ſpreedam par ſchiganeem. To ſpreedumu norakſtijam liſtēs, un uſſitam wiſos Suntaschu-krohgōs, kahdā ſinamās weetās, lai wiſi waretu laſiht to ſpreedumu, kuru ari es ſchē uſ-ſhmeju:

No Suntaschu pils walſts waldichanas tika ſinams darihts, ka walſts-weetneku pulks tai 12. Februari apſpreedis:

1) Suntaschu-krohgōs nedrihſt ſwehtku-, ſwehtdeenu- jeb zitōs kahdā ſeelobs lauſchu ſapulzes-wakardōs, muſihki ſpehleht likt. Krohdsineeki, kas ſchō wehrā neliks, makſahs pirmoreiſi 10, ohttreiſi 20 un trefchoreiſi 25 rubl. f. strahpes na-bageem par labu.

2) Suntaschu fainmeeki nedrihſt ſawā rohbeschās ſchiganeem neweenu ſtundu laut uſturetees. Ja kahds fainmeeks ſchō wehrā neliktu, makſahs kahdā ſeeli ſeezi rublus ſudr. strahpes.

Krohdsineekeem ir tikai ta brihwiba, ſchiganus ar riſtigahm paſehm, ne ilgak kā 24 ſtundas frohgā peetureht — bet ta-dux, kas bes paſehm, neweenu aju-mirkli. Par kahdā ſeeli ſeezi rublus ſudr. strahpes.

M.

Weelitschkaſ fahls-raktuwe.

Krakawas tuvumā ir masa pilsfehtina ar wahrdu Wee-litschka, pee kuras atrohnahs ta iſſlaweta fahls-raktuwe. Schini raktuwe teek tapat strahdahts, kā zitās raktuwē. Fahls tohp leelobs gabalobs iſlaufa un tad wirs ſemes uſwilkta. Jaw trihſpadſmitā gadu ſinten ſchini fahls-raktuwe strahdaja un lohti daudis fahls jaw ir no wiſas iſuenita. Zaur aſtoneem gangeem, no kureem ſeſhi us lauku un diwi pilsfehtā at-rohnahs, nonahk apakſchējā fahls magaſhne. Tee diwi peh-dejee gangi der preefch ſtrahdneeki nolaifchanas un fahls uſwilkſhanas. Kad zaur ſchēem gangeem nolaifchahs, tad nonahk papreefchhu tumiſchā alā, kura no ee-eefchanas wee-tas kahdā ſeeli 600 pehdas tahtu ir. No ſchēenes wed daschi gangi pee kahdahm trepehm, kurahm kahdi 325 pakahpeeni gan no kohka gan ari no fahls-akmina. Kad pa ſchihm tre-pehm nokahpis, tad nonahk atkal pee kahdeem gangeem, kuri us iſhſto fahls-raktuwi nowed. Bet zil brihnifchligi ir ap ſirdi, kad ſchini brihnifchligā weetā nonahk! Kad ſawā azis us ſemi greesch, wirs kuras tagad ſtahw, tad eerauga tahtu nepahr-ſkatamu ſihdſenamu ar mahjinahm un eelahn, pa kurahm brau-zejs gar brauzeju ſpeeschahs. Wiſs nudsch no zilwekeem un fahls weſumeem; ſchē apakſchā ir weſela pilsfehtā. Kad azis us augiſhu paſet, tad eerauga augiſtu un leelu welwi pahr-ſewim, kura us leeleem fahls ſtabeem gut un kura ari pati no fahls ſtahw un no tahtenees kriſtalam ſihdſinajahs. Pee ſchihs welwes kaxqajahs leels pulks lampu, kuras ſchō apakſch-ſemes walſtibu apgaſmo. No uguns apgaſmota, ſchē welwe

parahdahs wifadās warawihfjnes krahfās, kuras pēc latra fohla pahrwehrschahs.

Schē un tē eeranga kahdas buhdinas, kas gan kohpā gan ari zita no zitas atschirkas stahw. Schihs apakfchwalstibas eedfihwotaju skaitlis fneeds pahraf par 500. Ka daschi no wi-neem schini walstibā peedfimufchi, leeli usangufchi im nomi-nufchi, bes ka faules gaifmu dabutu redseht, naw taisniba. Strahdneeleem waijaga wifū masak weenu reis par deenu un nakti wirs semes nahkt, jo zitadi dehī apakfcheja gaiſa ne-ſpehtu dſihwoht. Turpat apakfchā atrohdahs masa kapfhe-tina, kura ari fahls akminōs eezirsta. Ari masa basnizina tur ir fahlī eezirsta. Schihs basnizinas leetas, kā benki, al-taris, kanzese, lukturi, u. t. j. pr. ari ir wiſas no fahls ak-mena. Starp wiſahm schihm eeriktehm eet pa widu leela elia, pa kuru fahls us to weetu nowed, kur to wirssemes us-welt. Sirgu skaitlis, kuri ſchē apakfchā preefch fahls we-fchanas tohp tureti, fneedsahs lihds trihs ſimteem. Schē ſirgi tit pehz 8 deenahm attal fauli eeranga. Ta druzjina uh-dena ir fahlīga, kas ſchē apakfchā atrohdahs un kahdā dohb-jumā ſalafahs. Pee ſchi dobjuma ir mahja no kohfa us-buhweta, kura raktuves ſwehfkōs tohp danzohts.

Kalnarazeju leetas pastahm no: kapleem, ahmureem un fal-teem. Ar ſcheem riſkeem fahls teek leelōs gabalōs nolaufa, un tad masakōs gabalōs ſadaufita. Kad ſchē gabali ir wirs semes uſwilkti, tad ſadaufa tohs wehl masakōs gabalōs un tad ſamat. Kad fahls ſamalta, tad ta teek us tahtakahn wee-tahm aifwesta.

R. Matscherneeks.

Clodt v. Jürgensburg.

Kas us Jaunpili brauzis jeb gahjis, tas ari buhs eieweh-rojis zela malā pret Jaunpils basnizu kahdu akminu kohpu. Ka runahs tohp, tad ſchē eſoht aprakts kahds kara wadonis wahrdā Clodt v. Jürgensburg. Winſch eſoht dſihwojis ſep-tinpadfmitā gadu ſimteni. Ka pakal palikuſhas ſihmes rahda, tad winſch laikam 1756 gadā miris, jo us kahda apkalta ak-mina, kas ari no tahs weetas nemis un tagad pēc Jaun-pils basnizas frohga atrohnahs, ir tas ſkaitlis 1756, un lateineſchu burti: S. D. C. redsamii. Schis Clodts eſoht bi-jis Jaunpilsmuiſhas dſimtleelskungs. Jaunpils basnizai winſch ſchkuſkojis diwus lukturus un basnizas pulfsteni. Us lukt-ureem kā ari us pulfstenai wina wahrdās atrohnams: „Clodt v. Jürgensburg.“

Wezaki iaudis stahsta, ka agraki ſchi kapa weeta bijuſi la-bakā buhſchanā. Apkahrt eſoht bijuſe akmina fehtina un widu ſtabinfch, us kura Cloda wapenis*) bijis nosihmehts. Zaiku no laika ſchē weeta fahkuſi ſatrist un akmeni tapuſchi iſwadati ſchur un tur. Eſmu daudseem jautajis, waj nesin, kur ſtabinfch ar wapeni palizis, tad tomehr neweens par to ſtaidras ſinas neſpebi paſneegt. Kapēz wihra peeminas weeta, kas basnizu apdahwinajis, ta tohp nophostita, to pateſti ne-ſaprohtu.

R. Matscherneeks.

Krahſchanas-lahdes.

Krahſchanas-lahdes ir ſchim laikam weens no labakeem ee-taſijumeem. Krahſchanas-lahdes padara, ka pat masalahs nau-das-sumas tuhlit fahf rentes nest. Winu darboſchanahs ir til preefch mantas wairoſchanas, kā preefch gohdiſas dſihwes weſchanas no leela ſvara. Krahſchanas-lahdes strahda, iſhti

ſakoht trihſkahrtigi preefch lauſhu labumu: viemkahrt tahs paueizina gohdigu dſihwi, ohtkahrt tahs aifkave truhlumu zaur kapitala eekrahſchanu un treſchahrt tahs eerahda pat tahm masakahn naudas-sumahm krahſchanas-weetu un tahs us weh-leſchanohs tuhlit attal kā pawairotu kapitalu iſdohd.

Tahdu trihſkahrtigu lauſhu labumu eevehrojuſchi, gan reti zitu tahdu eerikti atradiſim, kas tik lohti par lauſhu waja-dſibahm, ihpaſchi tahm masak ſpehzigahm lauſhu kahrtahm, gahda. Krahſchanas-lahdes eerahda darba weizinaſchanu ari teem, kureem tikai mas naudas eenahk un tohs mudina us pē-taupiſchanu, lai tee zaur to pebzak ſawu paſchu mahju ture-ſchanu, waj amatu-kohpſchanu waretu uſnemit. Schi mudi-naſchanana jaw ir peelihdſinajama nopeetnam un labam noluh-kam, ta strahda kahribahm preti, kas ſemakās lauſhu-kahrtas jaw ſen plohfahs un notur no daschahm weltigahm iſdohſcha-nahm. Kad ari eefahlumā tas labums naw tik ſtipri ma-nams — gan tas us preefch ſairoſees lihds ar kapitalu. Ta ari krahſchanas-lahdes iſnihzina lauñas kahribas un pa-weizina gohdigu dſihwi ihpaſchi teem ſandim, kureem pē ſtrupa naudas-mazina un plahna maises-reezentina tomehr paſaulē ja-dohdahs un par ſawu labumu japrakto.

Lihds ſchim ir tahdas krahſchanas-lahdes Kurſemē tikufchas dibinatas: Jelgawa, Leepaja, Alispute, Viltene, Talsi, Kul-diga, Lukumā, Dohbele un Zehlabneestā — un pa pagasteem: Dundagā, Emburgā un Valē.

Zaur to ir redsams, ka Kurſemē krahſchanas labumu gan jaw ari fahf atſiht. Reraudas Lihgonis.

Sina pahr uſſaukteem Nihgā.

Pehtera- un Dohmes-basnizā: restoratehrs Jul. Riesberg ar Emmu Aug. Singehl. — Je hlabā-basnizā: ahdu-gehrmanu ſe-lis Joh. Otto Baegermans ar Karol. Elis. Brigman. — Jesus-basnizā: Striku-kaſitajs Jul. Gottlieb Poesch ar Gertrudi Piehl. Gabritas-strahneeks Nikolai Peterſohns ar Karolinti Pukke. Strah-neeks Krifts Ohſcha ar Dor. Kristini Lohof. Mahlers Johann Spriz-zis ar Annu Atrais. Saimneeks Andrejs Schmidt ar Amoliju La-lent, dſtm. Soldner. Kohpmanni Gotthard Kerre ar Luisi Liebe. Strahneeks Alahos Sprukke, ſaults Spruhde, ar Antoniju Mariju Reichmann. — Jaha-a-basnizā: Strahneeks Georg Krauke, ſaults Knaut, ar Scharl. Karolini Kraft. Kurpneku ſelis Kristoph Swil-lis ar Trihni Jaunenne. Dſells-zela strahneeks Uelf. Ops ar Ernestini Vilh. Emiliu Šohbin. Zimermanis Kristoſs Henning ar Annu Kraftin. Dſells-zela strahneeks Joh. Aug. Berg ar Lehni Blau. Saldaſs biletneeks Kahlis Ungurs ar Mariju Barkan. Sal-dats biletneeks Lohms Seiler ar Dohri Peterſohn.

Skonu wirkne.

II.

Brihwai tehwijai.
Slaki ſlani ſlauu-dſeeſma
Lehwasemes pagalmā!
Mahlonus ſatribzina
Tautas-dſeeſmu uguns leesma!
Klaus! jaw atbalſs atſkan ſpehji
Niktajuhrs juhralā
Augſham zelahs Baltija.
Aifſen twaifus austrum' wehji!
Slaki ſlani ſlauu dſeeſma!
Tautas ſrđis eededi
Weenprahſibas uguni —
Swehta miheſlibas leesma!
Saule atſpihd brihwibā —
Deeros ar Lewi Latvija!

Reinholt Kalning.

Sludinachana.

No Ruhjenes.

Tai 15. Mai tils no Nurmischu magasinaš, Rihgas apriki, Siguldas draudse, 144 tschetverti rudsu un 200 tschetverti wafarajas (100 tschetverti mescu un 100 tschetverti auju) wairakohilitajem leelas un mašas datas pret tuhlin nomafachanu pahdrohti.

Nurmischu pag. valo., tai 15. Aprili 1875. 3

Par ſini

Slutes (Abiamünde) pagasta lohzelkeem: pehz aug-ſalu teesu preefschrahta ir par wajadfigu radees wifas walſis lohzelkeem par nomafachanu naudahm, no 1871 gada fahloht, iffneegtas kivites, ar chovhru grahmatah suhdsinachanas deht fawahl. Lai nu Rihga dñhwodameem pagasta lohzelkeem par at-weeglinachanu buhlu, ſhi pagasta waldbi no 26. lībds 28. Aprilam ſch. g. Rihga uſ weetas Lustig (Kalmi) weenijā kivites un ari mafachanu fa-nems un gada pafes iffneegs. Ihpachji jaapeenit, iſt pat Rihga, kā ari zitut ahpuz pagasta dñhwodameem pagasta lohzelkeem, ir fawas kivites wai Rihga jeb ſcheitan bei iſtruhjibas lībds 28. Aprilam ſch. g. japeenes. Ja ſchahdai nofazishanu ne-pallaſtu, warehs to daschlahet zeldamohs oħirkahru mafachanu karris few par wainu litt.

Slutes, 7. April 1875. 2

Rihga dñhwodameem

Lehdurgas, Widrischu, Igates un Inzeema

pagasta lohzelkeem zaur ſcho teel finams daribis, la ſho minetu vagastu wezalee tai 26. un 28. April ſch. g. buhs Rihga Leela Wanaga mahjveetā, tanis nofazitā deenās, no pulkten 8 lībds 12 pr. puſveenas un no pulkten 2 lībds 5 pehz puſveenas, tam, kas to wehlaſis un ari turpat ſawu finamu molku tuhlin noſhinaſ pafes ifdohs.

Lehdurgas pagastanama, tai 31. Merz 1875. 1

Bihrineefchi

lai Rihga dñhwo, tai 26. un 28. Aprili ſ. g. leela Wanag mahjveetā aismalha pagasta waldbiħanai fawas nodobħanahs un tai ifnem fawas jaunahs pafes. Biċċina, tai 3. April 1875. 1

Ir angħas waldbas allauju tiks iſſlatu gadu Ġħargu pils-muſiċċa bes teem lībds ġejim 22. Juli un 24. Augustu noturetem tiegħiem, tai 3. Majja un 6. Novemberi notureti ſirgu, lohpu- un boħbu-ſirgus. 1
Baumeister, muſiċċas pahrwaldneels.

Rihg. hipoteku beedriba.

Teem pee Rihgas hipoteku beedribas peeffahju-scheme imobiliju ihpachnejleem ree zaur ſcho at-għadha, kā

puſgada intreſes

par to wineem aisdohu naudu tai laik no 15. lībds 30. April ſ. g. ir makſajamas, un la pehz ſha termina beigħchanas pehz beedribas litumu s 66 buhs strahpes intreſes 1 prozent no iahs ne-aismalfatas naudas jaħrafha. 1
Direzzija.

Sludinachana.

Slute (Abiamünde) teek neprejees pagasta-floħ-lotajs ar labahn leezibahm, preefsch nabloħha floħ-ħanahs laika, no 1. Oktober ſch. g. melleħts. Peeffahħanahs pee pagasta waldbiħas. Stute, 7. April 1875. 2

Walmeera!

Weens goħidgs puila, lam buhlu luste par bekeri mahjitees, war weetu dabuht peċċera 1

E. Dahlberg.

No jenjuries atweħleħts. Rihga, 18. April 1875.

Direkta un dabuħħas peċċiżi - grāmatu-brisejha Ernst Plates, Rihga, pee Peħġera basniżas.

Schē flahħ peelikums „Darbs“ teem, tas ſawu effemplari pa pasti dabu.

Luhdsit eeweħroht!

Wiseem, lam lohpu- un ſirgu-daltera wajjaga, daru finamu, ka no Urgeem ſch. g. atmahlha u Ruhjenes pilseħħiha dñħwħi.

C. Müller,

Tehrpata studeerejjs ſirgu- un lohpu-dalteris.

No 27. Merza 1875 gada fahloht es uſnemohs aiffahweschħanu żiwiċ- un kriminalu-leetās pee Dianburgas aprika meera-teeſi instituzijahm un ihyas ħażi pee Krixburgas meera-teeſas.

Adwokats A. Buettner,

Jehlapsta preti Krixburgai.

Behrni, kuri floħlas apmele, at-roħ luostu un dñħwħi kli Peħterburgas Aħ-riħġa, Difnawu-eelā № 3.

Weens boħdes-puissi ar labahm leezibahm teek mel-leħbi Alfreda Busch aptekku-prezzi un pehrrou-boħe.

Weens puila preefsch lohpu-ganifħanahs teek uſ- nabolħu waħru page ħrejt Dragoon- muſiċċa pee Kieħi-ħeċċa, libħaż- Stuħra-ħoħġam.

Pahrdohdams

Ir wijs jeb maſalas dalas grunts-qabals ne-apſtrab- datas tħruma-semes, 7000 kvadra fuu leels, 55 kap. par kvadra qit. Wiesha atroħdahs gluġi tuwu pee Saflauta djeſs-zela stanžijs, 4 werstes no Rihga un ir no wiſabm nobħoħanahm brihom. Vixjeen japeeċiżihs Rihga, Hagelexkalna, leelu Leħġeru-eelā № 17b, Hartmanu mahja, 1 trepi angst.

Pahrdohdams.

Ritter-eelā № 64 ir ſirgi un ſirgu-leetās pahrdohdams.

Weens grunts-qabals pee Kieħi-ħeċċa, libħaż- 40 puha-weetas leels, no plawu- un tħruma-semes teek tuhlixt pahrdohis. Klahħas finas Ernst Plates drukatawā.

Weena mahja ar grunti ir pahrdohdama Saflauta, Alessander-eelā № 22, blatam djeſs-żelam. Klahħas finas turpat.

Weens grunts-qabals ir Mihlgrahwi pahrdohdams. Klahħas finas pils-feħħas leelu Smiħi-ħeċċa № 25. Ir roħħahm kula mabsidha maschinas, weħtiejamahs maschinas, qatalwas Adlera aktus un wiſadas pee lau-faż-żżejjeb. Bifha tħixxgħu prezzi, tħixxgħu kapu-krustijs ax-melneem un apsejtieem raffieem, pahroohu par-leħħaq fabrikas-zenahm un nem apsej-ħanahs preti

Borbed un Schilling.

leelu Pils-eelā № 16, ahs jaunahs biriħas.

Smalkas fahrstuweis

preefesch wilas maschinu tħriż-ħanahs

Ir pilna krahjum āt roħħnamas, un teek aridjan apsej-ħanahs preefsch maschinu fahrstuweis; no ilweena platura un daſħħadha sortehim peenemitas un ihsa laila if-daritas tai

weenteſigħa, wiſu-wezakka un gruntiga

J.

Englischu

Redlich

magasihne.

No polizejas atweħleħts.

Ve h g i .

(Stateses № 12.)

Drihs wini fahka atkal tahtak eet. Zelinjch tapa libdse-naks un wini wareja ahtraki eet. Us reis mesch heidsahs un wini isgahja us libdsenu augstumu, rihsta-faules starci apspih-deja neeskaitamus rajas pileenus, kuri ka dahrgas pehrles da-schadās krahjās sahle mirdseja. Wehl Makis nebija eedroh-fchingjees meiteni usfatiht, kura pee wina fahneem gahja, wehl winjch zibnijahs ar sawahm juhsmahm. Tagad winjch pagreesa azis us winas pusi, winjch farahwahs no Ilsees leelahm tumfchahm azim; no eeschanas ka no fkaidra nafts-gaifa winas waigi bija weegli nofarkuschi. Wina bija dauds skai-staka, neka winjch bija to zeetumā redsejis, nejamaitata jau-niba mirdseja us winas feijas. Winas azis, kaut gan wina tahs nolaida, atstahja wina sirdi dñstu eespaidu, ar mohkahn winjch raudsja fawu fajukschahu preekjch Seedina flehpt. — Seedinjch bija jautris un prezigs par to, ka wina nodohms bija tik laimigi isdeweess; winjch nomanija gan, ka wina draugs bija klujskis palizis, bet winjch dohmaja, ka tas zaur nogur-schanu notizis.

Zeredama, ka tikschoht pee faweeem wezakeem aisswesta, Ilse bija libds fchim labprahrt abeem jaunekteem libdsi gahjuſe, un wini bija to tihſham tai zeribā atstahjuſchi. Bet tagad Seedinjch winai isfkaidroja, ka tas nedrihkoht notikt, tadehli ka polizeja buhſchoht to tur wiſu pirms meklecht, un ka wina buhſchoht to tadehli us mescha lunga mahju aisswest. Ilse farah-wahs to dñrdoht, bet fanehmahs tuhlin atkal, tadehli ka wina pahrlezzinajahs, ka winas wehleſchanas newar peepilditees.

„Eſi meeriga,” Makis fazijs, „mans tehws un mana mahfa fina, k mehs eſam gahjuſchi tevi isglahbt, un mana mahfa peenens tevi par fawu draudseni.”

„Eſmu meeriga,” Ilse atbildeja. „Man ta ir weena alga, us tureeni mani wed, kad tikai us zeetumu nē,” un winas balsi drebeja; wareja maniht, ka wina puhlejahs fawu fids-nemeeru fawaldih. Isgahjuſhas nafts notikumi islikahs winai ka fapni, afaras speedahs is winas azim.

Seedinjch finaja, ka afaras winas fidi atweeglinahs, bet Makis tħahs darija ruhypes.

Wijch libdса, lai wina aprimstahs un apfohljahs wintai wiſu apgahdaht, ko wina wehletohs. Seedinam bija par tah-dahr, fawa drauga ruhypem negribosham jaſmeijahs.”

Deneas gaismā atweeglinaja winu eeschanu, bet gaismā wineem bija jo wairak jabibstahs, ka netaptu no mekletajeem pamaniti; ka wini tika mekleti, to wareja drohjch tizeht.

Makis bija to ihſalo zetu us mescha lunga mahju isweh-lejee, tadehli ka Ilse taisijahs nogurt. Ba fchauru zelinu, kufse pa klinjchu starpu us fahdu plataku zetu isveda, wini gahja no falna us leiju. Klufums, kas apkaht wineem wal-dijař darija winus meerigus, ka wini us kehrajem gandrihs war nedohmaja. Wehl fahdu brihtinu wineem wajadseja eet, samehr tee isnahktu us plataku zetu, kuru newareja klinjchu deht wehl redseht. Jaw Makis gribuja prezigi eesauktees: „Tari ir zefch!” kad winjch palehzahs isbihjées apakat un dewa Ilsei un Seedinam fihmi, lai nometahs gar semi. Makis foħlus wineem preekjchā diwi schandarmi fehdeja us fahda akmina un likahs farunajotees; winu firi bija pee kohla pee-feeti. Pirmā ažu-mirkli Makis dohmaja us to, atkal klujsi

us falnu atpakat behgt, bet winjch neatrada fchihis dohmas par derigahm, jo tad winus redsetu, ja fahds schandarmis fahwu zeltohs, tas mosakais trohjsnis, ko winu fahjas daritu, rah-ditu kehrajem winu pehdas.

Tunu buhdamas breefmas nelaupija Makis drohjchib. Winjch fahweja fahjzis aif fahda leela klints gabala un fah-tijahs zaur plaiſu us abeem schandarmieem. Labā roħlā winjch tureja pistoli ar uswilku gaili, jo winjch bija, ja buhtu wa-jadsgs, us kaufchanohs fataſihees. Seedinjch mehgħinaja tik-meħr Ilsi meerinaht, kura ar bailigahm azim us winu fkat-jahs. Ari winjch tureja pistoli u fchauſchanu għatawu un bija apneħħnees, labaki mirt, neka fawu jeb drauga briħvibu pa-pħebleħt.

Ilgali neħħi weenu stundu behgleem wajadseja fchini wekk-kluſi naturetees im gaiddiħt. Behdig i-pakawu klabexħana bija dixx-dama.

Fahds trefchais schandarmis atfahja un prafija fawus bee-drus, waj tee wiſu to apgabalu ismeklejuſchi un waj no behgleem nelahdas pehdas ne-atraduſchi. Prafitee atbildeja, ka wini wiſu fmaliki isloħschħanu jaſi, fehdahs tad faweeem ħiġiem mugurā un aistrikšoja wiſi trihs proħjam.

Makis im Seedinjch usleħza fahwu.

„Lai winus jupis parauj,” Makis fazijs pakluju. „Man patitħohs wiċċem loħdi pakat fuhtiħt. Bet winu fuħtra plah-pasħħana ir-mums par labu bjuſe, zitadi meħs isheetu us zeta un nejnoħt wineem kluħtu nagħos. Es nesmu, ka wini to ja-ohħduſchi, ka tu eſi Ilsi glahbi, bet wini fina to, es dix-deju, ka wini par to runaja. Wini ir-du fmiggi, ka es wi-neem aisswiſku walgu fchleħejam us zeta preekjchā, zaur ko weens no winu beedreem kriħtoħt roħku islaus. Sargees, Seedin, ka tu neteez winu nagħos. Us tevi wini ir-ihpaſči pikti. Ari falna kroħdinu wini ir-ismeklejuſchi un par mana teħwa mahju wini runaja ari. Us tureeni wini laikam aijahha.”

„Mehs nedriħkstam us tawa teħwa mahju eet,” Seedinjch atbildeja, „tur meħs ne-eſam drohjch.”

„Tad eesim us manu flepno alu. Tu eſi tur ilgi iſtu-rejjes, un tas ir-drohjch patvehrunis,” winjch fazijs us Ilsi grees. „Wiſi Frantschu schandarmi newar to atrof. Bet nu eesim. Ie meħs nedriħkstam valik. Ja schandarmi pa to paſħu zetu atpakat jaħbi, tad meħs eſam pagħalam. Mums buhtu ihfaks un labaks zeff, ja wini nebuhtu us to pusi aissgħiūſchi, wineem pakat eet meħs nedriħkstam. Un tas-zejjf, par ko mums tagad ja-eet, dariħs tew gruħtumus, Ilse. Dohdi man fawu pistoli,” winjch fazijs us Seedinu.

„Ko tu dariji ar to?” Seedinjch prafija stohmidamees.

„Dohdi fchurp! Es aisswadisħu schandarmus us zittu zetu.

Seedinjch nefaprata fawa drauga nodohmu, bet dewa wi-nam fawu pistoli.

Makis usħħipa aktar falna galà iſ-żejjha abas pistoles un fawza stiprā balsi: „Turi! turi!”

Seedinjch isbħiħahs. Winjch gribuja fawam draugam pa-kal f-kreet un winam taħdu traħu drohjchibu aissleegħt. Tas-bija par weħlu. Fchini ažu-mirkli winjch faprata Makis nodohmu. Abi fchawwneji norihbeja nestipri klinjchu starpā, bet tadehli jo stipraki tee atfklaneja zittu klints-falna aif platas eelejjas.

Schi williba bija tik-mahnidama, ka pat Ilse dohmaja, ka windi kalfnōs fchauts tizis.

„Lai mani fauz par mulki, ja fchee schahweeni schandarmus ne-apmahnija,” Maksis fazija no kalna nonahldams un uskahpa ahtri kahdā eglē, no kuras wareja us eeleiju noskaitees.

„Un teefham tā ir!” winsch fauz fauda fmeedamees. „Tur wixi eejahj eleijā. Bet nu eesim ahtri, kamehr wini buhs pebz mums tur welti mellejušči un greefes atpakač, tilmehr mums wajaga drohſchā weetā buht.”

Schigli wini gahja pa taižno zetu prohjam un pebz stundas wini bija slepno alu aissneeguschi. Ruhpigi Maksis usfazija preefch Ilse gultu. Wina bija lihds nahwei nogurufe un tai wajadseja meera un atspirkhanas. Seedinsch nedrihsteja us mescha kunga mahju eet, tomehr winsch apnehmahs eet, kad winsch redseja, ka Maksis negribeja no Ilse labprahrt schirtees.

„Paleezi,” Maksis atbildeja. „Es eefchu. Bet fche” — winsch fneeda tam fawu pistoli — „kad tew usbruhtu, tad —”

„Nebihstees neko,” Seedinsch runaja starpā. „Kamehr es dīshwoſchu, teem nebuhs ne mani nedī Ilse aifkārt.”

Pirms Maksis gahja, winsch peegahja wehl reis pee Ilse un fneeda winai rohku. Wina usfakija to pateizigi fmaidoht, un winsch tureja brihtian winaas rohku, winaas azis zeefchi usfakidams.

„Es buhschu drihs atpakač,” winsch fazija aiseedams. Winsch nefneedsa draugam rohku, ka winsch bija zitreib atwadotees darijīs. Waj winsch bija to aismirfis jeb nedarija to tihſcham? Seedinsch eewehroja to un noprata ari, sadeh tas noteek. Winsch finaja, kahdas juhsmas wina drauga firdi pildija, jo Maksis neprata tahs flehpt.

Seedinsch farunajahs brihtian ar Ilse un raudsija winai bailes apmeerintaht. Us wezaku mahjam wina finams nedrihsteja eet, bet preefch winas wareja kahdu zitu drohſchā patwehrumu atraſt.

Winsch stipri zereja, ka Grantschu warmahku waldibai buhs reis gals, jo ta tika no wiſeem eenihdeta. Tik lihds ka ta bija beigta, tad Ilse wareja drohſchā pee ſaweeem pahreet.

Seedinsch isgahja no alas, kad winsch nomanija, ka Ilsei meegs nahza, un apſehdahs us kahda flints-gabala. Winam paſcham bija tagad ari jabihiſtahs. Winsch bija polizejas usmanibu no jauma us fewi greefis, un tomehr winsch bija preezigs dohmadiams, ka ta meita, kurai bija winam par fawu iſglahbſchanohs japatizahs, bija zaur wiau no zeetumia atſwabinata. Winsch paſlatijahs alā. Ilse bija apgulufehs. Winsch newareja nowalditees winai tuwaki nepeegahjis. Wina bija galvu us kreifo rohku uslikuſe, meegs bija winas bahlohs wai-gus weegli fahrtojis.

Winsch bija pahreitegs par winas ſkaiftumu; winsch labu brihdi ſlatijahs ar patikſchani us wiu. Winas kruhts elpoja ahtri, tadehlt ka wina laikam ſapnoja par pagahjuſchā naikts bailehm un gruhtibahm.

Ari Tonijas bilde parahdijahs wina garam. Bet Tonijas ſkaiftums newareja ar Ilse mehrotees. Pateiziba un miheſtiba ſaiſtija winu pee Tonijas, ta bija pee wina gultas ſehdejuſe un winu kohpuse — bet waj Ilse nebija winu glahbuſe? waj wina bija masaki darijuſe? un waj wina nebija to preefch gluſchi ſwefchneeka darijuſe? — Winsch nesinaja ſchajā azmirkli, kurai meitai ſawā firdi preefchrohku doht.

Maksis atnahza drihs atpakač, ahtraki, nela Seedinsch winu gaidija. Winsch nahza ahtri un nepazeetigi.

„Waj wina gul?” winsch prafija jaw no tahleenies. Winsch nej izija wairs: „tawa meitina” jeb „tawa Ilse.”

Seedinsch mirfchkinaja ar azim, lai efoht kluſs un abi eega hja lehni alā. Maksis apſahjabs pahreitegs un wina waij ji pahrewehrtahs uguns-farkani. Seedinsch tizeja wina ſirds puſteſchanu dſirdoht.

„Nahz, nahz!” Maksis fazija paklusu un wilka fawu draugu pee i ohkas if alas ahrā, it ka winsch buhtu par to ſkaudigs, ka tis ari gulofchu meitu usfakata. Seedinsch gahja winam fmaidohtams lihds. „Tew japeeſt te,” Maksis fazija, kad wini bija iſgahjuſchi. „Schandarmi melle tevi atkal. Waj tu ſini, kurſch ir pee mana tehwa bijis? — winsch bija tik ko aifgahjis, kad es pahrgahju — Wenzels!”

„Wenzels!” Seedinsch iſſauzahs.

„Winsch ſina, ka tu arweenu wehl Harzu kālnōs uſturees. Mans tehwis ir winu pa durwim iſraidijs, winsch war laimigs teiktees, ka es ne-eſmu winu ſatizis. Winsch efoht ſwehrejjs, ka winsch tevi atradiſchoht.”

„Es nedrihſtu wairs ilgali ſchē palikt,” Seedinsch fazija.

„Es eſmu par ilgi kaweejes. Es buhtu warbuht pa rohbeſchahm pahrbehdſis. Tik drihs, ka eefpehjams, man jaſteidsahs prohjam. Bet wina — Ilse, kas ar winu buhs? Aci wina newar te palikt.

„Es neſinu,” Maksis atbildeja un nowehrja ſawas azis. „Preefch ſchē brihscha wina ir ſchē drohſchā weetā, bet wina newar ſchē palikt. Es eſmu ar manu tehwi runajis, winsch atnahls ſchodeen, kad ari pee wakara, tad redſim, kas ir darams. Tu eſi ar winu runajis. Ko, wina ſaka? Waj wina ir us mani wehl duſmiga, ka es toref — —?”

„Kreetni iſbahru,” Seedinsch peesihmeja fmaidohtams.

„Man newajadſeja to dariht, bet toref wina iſſlatijahs gluſchi zitada. —”

„Eſi meerigs, Maksi,” Seedinsch atbildeja fawu rohku us drauga pleza likdams, „eſi meerigs, wina nedohmahs wairs us to, jo — tu pats eſi tagad zitads pahrewehrtrees.”

IV.

Deenas bija pagahjuſchās. Seedinsch bija zeeſchi apnehmees, tik drihs zit ween eefpehjams, Bruhſchu rohbeschās aifneegt; Ilse wajadſeja pee kahda mescha kunga radeneeka Magdeburgas tuwumā aifwest. Lihds ſchim abi nebija warejuſchi no alas aiseet, tadehlt ka polizeja ar jaunu uſzichtibū winus melleja. Ta likahs ſnoht, ka wina kur paſlehpufches, un neweenu mahju, neweenu paſlehpuf weetu wini nebija bei pahrmekleſchanas atſahjuſchi. Seedinsch un Ilse bija alā ka zee-tumneeki, un Maksi un mescha fungam wajadſeja ar wiliſu mehginaht polizeju un ſchandarmus us zitu puſi aifwilinaht, lai waretu behgleem baribu peenest.

Dauds bija ſchinis mas deenās pahrgrohſijeſ. Seedinsch weenumehr Ilse tuwumā buhdams, bija winas firdi dſili eefkatiſees. Wina bija wina firdi dſitaku eefpaidu atſahjuſe, neka winsch pats nomanija, jo ar eelſchigū nemeeru un bailehm winsch dohmaja us to brihdi, kurā tam no winas buhs ſchleſchahs. Bet Ilse ſirds nelikahs pret winu weenaldſiga buht, wina farunajahs ar winu walgi un draudſigi.

Toniju winsch bija arweenu wairak un wairak aifmertis. Winsch bija to ſchinis deenās tikai retas reiſes redſejis. Winsch mehginaſcha ar waru preefch winas agrako weetu ſawā ſirdi natureht, bet ta mehginaſchana leezinaja, ka ta winai wairs nepeedereja.

Maksis bija tik beeschi, zik ween eespehjams, winus apmeklejis. Wina mihlestiba pret Ilsi bija wairojufehs. Ar greifīrīdibū winīch bija us kātru wahrdu klausījēs, kā wina us Seedinu runaja. Tāhs dohmas, ka Seedinīch ar Ilsi ween-tulibā kohpā buhdams, buhschoht winas fīri pēfawinah, mohzīja winu lohti. Winīch bija īchinis mās deenās gluschi pāhrwehrtees, wina jautriba un līhgīmis gars bija gluschi pasudīschī. Winīch bija tik klujs un nopeetnis, kādu Seedinīch nebija winu nekad redsejīs, un kād winīch mēhginaja preezīgs iſrahīdīees, tad wina jautriba aismirī ūwas rohbeschas un wina wahddōs bija kāidribā un eenāds manams. Sawadiba rahdījahs abu draugu starpā, īnaki wini bija weens oħram ūwas dohmas kāidri un kājī iſfazījūchī, tagad wineem rahdījahs noslehpumi buht, kurus tēe weens oħram flehpā.

Seedinīch nomanija Makīs kāifligo mihlestibū. Winīch newareja to tam par launu nent, un tomehr wina fīrs vil-dījahs ar ruhtumu, kād Maksis Ilsi ar kāifligahm azim uſ-kātīja un wina ar to laipni farunajahs. Winīch tad fa-juta, zik ne-iſfakot laimīgs winīch buhtu, kād ūchi meitene winam peederetu.

Seedina un Ihses behgħchana bija us nahkamo nakti no-spreesta. Almintīnīch bija iſklauſchinajis, ka schandarmi un polizeja eſoht nodohmajūchī riħta zītu apgabalu pāhrmekleħt, kād kāħds jīts behglis usturotees, kārūch ari bija pē dumpja dalibū aehmis.

Wakara preefīch tam Seedinam un Ilsei wajadseja us meſha kunga mahju eet, jo Almintīnīch weħlejahs preefīch fčik-ħanahs ar wineem kādu stundu kohpā pawadiħt. Kārūch wareja finah, kād un kātwin atkal redsejēs. Warbuht nekad.

Tonija bija ar ihpaſchu ruhpibū wakarinās fagahdajuſe. Wina bija wiſu deenu it kluſa. Kas Seedinīch bija preefīch winas fīrs, to ne teħws ned ā Maksis nesinaja; to wina bija kā dīslako noslehpunu glabajuſe.

Maksis bija jaw no riħta agri us behgħu patwehruma weetū aħsgħajis. Winīch bija pēhdigās deenās lohti nemeerīgs bijis. Seedinu un Ilsi winīch atrada alas preefīchā feħschoht un teħrejho; wina ażiż tumfħojahs, greifīrīdibā, kura bija winu pēhdigās deenās dauds mohzijuse, eededsahs pilnās leefmās wina fīri. Seedinīch ar Ilsi bija par weenaldīgahm lee-tahm runajūchī un tomehr Maksis dohmaja, ka tēe eſoht weens oħram mihlestibū swħrejju. Un kapeħz Ilse palika kluſaka, kād winīch atmahza? kapeħz wina nerunaja ar winu tik draudīgi, kā ar Seedinu? Wina bija gruhti jawaldahs, lai tēe wina greifīrīdibū un duřmas nemanitu.

Seedinīch pažeħlahs, kād winīch redsejā Makīs nonahloht un għażja tam kāħdus foħħus preti.

Maksis fweizinaja weenaldīfigi un aukstī. Kād winīch Ilsei roħku fneeda un to zeeti uſ-kātīja, kād wina nolaida ažiż. Aħtri winīch atrahwa fuw roħku, wina fīri nemeerīs wahrijaħs. Jaw fen winīch għiex ja Seedinam par weenū leetū preeħi, bet to arweenu us zītu reiñi pataupijs, bet nu wi-nam wajadseja wiſu finah, jo ta bixx pēhdiga deena, kura wina bija kohpā. Ar puhlebm winīch fanehmahs, lai waretu meerīgs iſturetees.

“Seedin,” winīch fazzija us fuw draugu, “manni kās ar tevi jarunna.” Winīch pagħiha no alas fahnu. Seedinīch għażja tam libħi, jo winīch gan finajha, par kāħdu leetū tas ar wina runahs. Aħri winam bija ar fuw draugu jaruna, pirms wina fčikkibrah.

Maksis stahweja klujs, wina waigi bija farkani, par wehl winīch mēhġinaja wahrdu atraff, ar kā Seedinu uſrunaht. Wina fīrs drebeja.

“Ko tu għibi?” Seedinīch prafija pēhdigi meerīgi, draugu zeesħi un droħfhi uſskatidams.

“Seedin!” Maksis iſfauzahs un wina balss drebeja, “Tu miħlo Ilsi!”

Seedinīch skumīgs smaidija. “Ne,” winīch atbildeja meerīgi.

“Tu miħlo winu, es to finu,” Maksis runaja kāifligi tah-lak — “tu miħlo winu, tu eſi ar winu wairak deenās ween-tu kāl kohpā mitis — tu eſi winas fīri ċelabinajees — tu eſi — —”

“Makī,” Seedinīch runaja nopeetni starpā, arweenu wehl tā pat meerīgi. “Un kād es winu miħletu? — Kapeħz tu man to praf? Muu kājji.”

“Atbidi man. Waj tu miħlo Ilsi?” Maksis runaja wehl kāifligaki.

“Waj tu netizi maneem wahrdeem? Es nemihlu wiċċu.” Seedinīch raudsija meerīgs iſturetees. “Es nemihlu wiċċu, jo — es miħlu Toniju — tawu mahfu!”

“Tu miħlo Toniju!” Maksis iſfauzahs un wina fīrs palika us reiſ weegħla. “Tu miħlo manu mahfu!” wiċċu ūza wehl reiſ un ġagraha ar neħawaldamu preeku drauga roħku. “Waj wina fina to? Waj tu eſi winai fuw miħ-lestibū atħlaħħis? Saki! Tu biji pret manu mahfu arweenu meerīgs!”

Seedinīch smaidija. “Mihlestibā parahdahs dasħħadi. Ne katra fīrs rahda fuw miħlestibū til kājji, kā tawa.

“Kā mana?”

“Waj tu nemihlo Ilsi?”

“Ja,” Maksis iſfauzahs fħajjā ażu-miħkla wiſu aismirħħams. “Es miħlu wiċċu no ta ażu-miħkla, kād es to zeetur ħaqiġi-busħu redseju. Nekad winas bilde naw no manahni gara-azim nogħresi feħs, pats negribeju to tigeħi, es għiex wiċċu aismirħ, bet driħsaki es waretu wiſu aismirħ, neka Ilsi.”

Winīch bija ar juhsmiġem wahrdeem runajis. Wijs wina iſskats rahdījahs us reiſ pāhrwehrtees. Wina waigħod rahdījahs preeks un wina ażiż mirdseja.

“Es finaju to ari no ta laika, ka tu winu miħlo,” Seedinīch atbildeja.

“Tu finaji to?”

“Preefīch kam tu fuużi johkodams to arweenu par manu meitina, waj tu tagad wareku to tik pat meerīgi fazziet?

“Ne — ne — winai buhs manai buht un neħħadha pa-faules warai neħħuhs to man atnent!”

Ar neħawaldamu preeku Maksis speeda fuw draugu zeesħi pee fuw kruħts. Seedinīch apkampa wiċċu ari, bet wiċċam iſsilahs, it ka wina fīrs taptu fu-fpeesta.

“Waj tu eſi fuw miħlestibū Ilsei jaw iſteiżis?”

“Ne, jo es tigeħi, ka tu winu miħlo. Tu biji wairak deenās weens pats pee wiċċas.”

“Bet es finaju, ka tawa fīrs peeder winai. Tagħid runa ar winu, iſleeta preefīch tam fħo pēhdigo deenu, ġakki winai wiſu un baudi fuw pilnigo laimi, wiſu masaki fħodeen.”

Maksis fħaubijahs. “Tagħid, tagħad,” winīch atbildeja. “Es ne-efmu us to wehl fataifījies.”

(U preefīch wehl.)

Grandi un seedi.

Kā Brenzis ar Anzi kohpā ar brandwihnu
andelejuschees.

Stahweju ar fawu draugu Anzi frohga preekshā, tā Brenzis stahstija, un brandwihna fmaka mums til mihligi nahfis eelihda, ka Anzis no tam tā tika pahremnts, ka winam flamenas dohmas galvā eefchahwahs un tas uš mani fazijs: „Brenzi, kā buhtu, kad mehs ar brandwihnu andeletumees?“ „Hm!“ es atteizu, „kā tad tu to dohma, Anzi?“ — „Redsi,“ — winfch atbild, „kad mehs weenu enkuriti brandwihna nōpirktum un to ofzjoni pahrohtum, kas rihtu schepat nahburgōs buhs, tad warenum pehz manas aprehkinaschanas diwi rublus uš tahs andeles pelniht, ja puškohrteli brandwihna par septinahm kāpeikahm pahrohtum.“ — „Labi,“ — es atbildu, „lai tā noteek.“ Kā fazijts tā padarihots! Nōpirkam enkuriti brandwihna un oħtrā riħta agri dewamees uš ofzjoni.

Kad kahdu gabalu bijam gahjufchi, Anzis faka, kas enkuri nesa: „Brenzi, man tagad til labi ap sirdi, un schini mitrā riħta gaifā neskahdetu, ja mehs to brandwihnu drusjin pa-prohwetum. Wajaga tatschu finaħt, waj winfch ari ko der.“

„Ja, ja,“ — es faku, „tu enkuri nesi, proħwe tu pirmais.“ Es iżwilklu glahfi un peeleħijs pasneedsu to Anzim. Kad neħmu es enkuri uš fawwem plezeem um nu doħdamees taħla. Kahdu gabalinu gahjufchi, faku: „Klauees, Anzi, kas tew smek, tas eet ari man pee sirds. Għażi tagad enkuri nesi un nu es ari waru weenu fħnabbi ċemest.“ „Tu to waru ar labu sirds apsimu dariħt,“ — mans draugs atteiza. To issdarijjs, atdohdu atkal enkuri, lai nu to atkal Anzis nej. Kahdu gabalinu gahjufchi, eedser atkal Anzis un tad atkal es. Tē eefschaujħas atkal Anzim taħs fwarigas dohmas galwinā un winfch faka: „Brenzi, tā mehs wiċċu petru apdsersim, un kad ta buhs pagalam, tad waj wehl eefahk sim kapitalu apdsert. Taħġi labi! Bet waj fuu ko? Darisim tā! Kursch no mums ġħnabi għid qibl, tas lai oħram aismakfa; ta naudia tad nahks kafé um to tad weħl aktar isħaxxha. „Tas ir-brangi,“ es atbildeju, un bahħiżu roħku labata pehz naudas, fazzidams: „Dohd puškohrteli ġħnabja!“ Draugs man to dewiss faneħha naudu. Peħz brixtina faka atkal Anzis: „Bagaidi! Dohd puškohrteli ġħnabja!“ Es doħdu un jaħremu naudu un winfch panem aktal enkuri. Tahdha wiħse andeledamees un labu gabalu nogħiżu, pamanu, ka uš weenu-reiħi muħfu enkuritis palek lohti weegħi un es faku uš draġu:

„Klauees Anzi! Ja mums ofzjoni tikkat labi ar andeli ees, kā u zela, ta pelniżiż wairak neka diwi rublus.“ Mu għix Anzis atkal weenu puškohrteli pirk, es leju ġħnabi puškohrteli, fe: „blur, blur, blur,“ noburbele un puškohrtels til ko pużeek.

„Brenzi! Waj jaw wifis? — Anzis prasa. „Wifis!“ — atbildu. „Wairs now wajadfigs uš ofzjoni eet.“ Mu meħs fahkam naudu dalib. Bet briħnum, tikai septinas kapekkas kafé atradahs, jo ar to pafċu naudu weens oħram par ġħnabi bijam malfaju. Waj ta nebija branga andele? Un pee schiħs andeles wareja mums wehl fliki isħoħħees, jo bijam brandwihnu pahrdewiħi bes — andelschees.

R. Matſherneeks.

Nis Upes.

Tur straujas upes malinā
Un gliħtas muisħas seħtinā,
Brangs augums dali l-waldin
Man schkeet kā faules starini.

Kas tur par taħdu ira gan? —
Tā siskahrigi prashs man, —
Un lai teem wainigs nebuħtu
Es wiseem tā atbildejtu:

Ta ira Latvju meitina.
Kam tautiga ir-firfinna,
Ar mudru prahħu roħtata;
Ar newainiħu kroħnet!

Bet Tas, kas weħjus fawwalda,
Kas juhreas, fleħtes peepilda;
Tas ir-par mums apscheinlojjees,
Dohd flaw' un goħdu tam pateef!

W. K.

Smeeklu stahstini.

Seewa. Ak wiħrin, man nupat weens soħbs iħluħsa.
Wiħrs. Ak feewin, tas ir-lainiġs, jo tam wairi newajjaga
ar tawu meħli kohpā džiħwoħt.

Kahda gaġpaċha fazijs uš fawwā deenestmeitas: „Ja, redseet, es neħad pafäulei ne-Israhħoħ.“ — „Luhgtu,“ atbildeja johziga meitene, „waj tad juħs jaw debefis efeet?“ —

Wifs un neħas.

Lihsinai ir-augums jaħus,
Waġi seed kā puku lauks;
Soħbi balti tai kā fneegħ;
Kruħlis uß-faħ - ak preek;
Nobħas loħti bħallas tai,
Kupl mati galwinai;
Luhpinas tai farkanas;
Loħti masas kahjinxas.
Lihsinai ir-wifs, — pateef!
Ak zik flista ta — mans Deewi!
Bet Lihsinai — man nahl raħbas,
Ak, Lihsinai now — naudas.
Slitti! Loħti flisti tas:
Ka Lihsinai now — it nelas.

R. Matſherneeks.

Jautajeeni.

1) Peħz zik dauds nodiħwoteem lau libas-fahrtā gadeem ir-tahs tā fauktas dimanta-kahsas fwinam? —

2) Kas ir-kristgħi, — fawu wahrd-deenu tan-đid datu m-fwin ħix, kura tħalli krixtibu wahrdi dabu, jeb tai deenā, kura tħalli wahrdi, kahdi krixtibba nofauktus un ar kura wahrd-nejej f-saħħa? —

3) Kura deenā zitħos għad-dohs ir-tahdam fawa d'sim-deena fwinam, kas leelā (leekas - jeb wirs-deenas) għad-dok 29 ta' Februari d'simis? —

Pt̫-f-n.

Peeħi hemm: Atbiles uš scheem jaute ġeeneem naflokhha numeru. Reda f-żiġja.

Aħbilded amil reda f-ħarras Ernst Plate.